

JA 2008/160

Rechtbank Rotterdam

16 juli 2008, 265963/HA ZA 06-2067;
LJN BD7436.

(Mr. Hes-Bakkeren)

[Eiseres] te Rotterdam,
eiseres,
procureur: mr. H. Carels,
tegen
stichting Stichting All Year Round
Events te Rotterdam,
gedaagde,
procureur: eerst mr. H.W.
Verberkmoes, thans niet langer ten
processe vertegenwoordigd.

Ongeval op ijsbaan, Gebrekkige
roerende zaak

[BW Boek 6 - 74; 162; 173; 174; 237
onder f]

» **Samenvatting**

Een stichting exploiteert jaarlijks een (tijdelijke) ijsbaan in Rotterdam. Een schaatsende bezoeker komt ten val en stelt de stichting aansprakelijk voor haar schade. Zij voert aan dat de val is veroorzaakt door een scheur in de ijsvloer, waarin zij met haar schaats bleef haken; zij stelt voorts dat er kuilen en bobbelen in het ijs zaten en dat er bevroren sneeuw en los ijsgruis op het ijs lag.

De vrouw baseert haar vordering onder meer op de art. 6:173 en 6:174 BW. De rechtbank overweegt hierop dat niet gesteld of gebleken is dat de ijsbaan een opstal is, maar dat de ijsbaan wel kan worden gekwalificeerd als een roerende zaak. De rechtbank gaat over tot beoordeling van de vordering op grond van art. 6:173 BW.

De rechtbank overweegt dat aan een “mobiele” ijsbaan als in casu niet dezelfde eisen kunnen worden gesteld als aan een ijsbaan zoals Thialf. Hobbeltjes, ijsgruis en kleine scheurtjes zijn in beginsel acceptabel. Wel mag worden geëist dat geen scheuren (zichtbaar of onzichtbaar) aanwezig zijn, waarin je met een schaats kunt blijven haken.

Aangezien – na getuigenbewijs en bewijswaardering – in de procedure vaststaat dat de vrouw met haar schaats in een scheur in de ijsvloer is blijven haken, beantwoordde de ijsbaan naar het oordeel van de rechtbank niet aan de eigenschappen die men daarvan redelijkerwijs mocht verwachten; de ijsbaan was daarmee gebrekkig. De ijsvloer had het (bijzondere) gevaar in zich dat iemand daarin met een schaats zou blijven haken en dientengevolge zou vallen; dit heeft zich voorgedaan. De rechtbank acht de stichting in dit tussenvonnissen aansprakelijk.

Partijen procederen voort over de vraag of de stichting een geslaagd beroep kan doen op een exoneratiebeding.

» **Uitspraak**

(...)

» **Noot**

Een vrouw gaat in december 2005 met haar gezin en vrienden schaatsen op de tijdelijke ijsbaan aan de Wilhelminapier in Rotterdam. Zij komt ten val. In de procedure tegen de stichting die de ijsbaan exploiteerde, stelt zij gevallen te zijn doordat haar rechtersvoet, op een moment dat zij achteruit schaatsend een draai maakte, in een scheur in de ijsvloer kwam vast te zitten. Alvorens toe te komen aan de vraag naar aansprakelijkheid van de

stichting, heeft de rechtbank de vrouw in een eerder tussenvonnis het bewijs opgedragen van deze stelling. 1.

In enquête is de vrouw (als partijgetuige) gehoord alsook haar partner, een vriendin en haar dochter (als getuigen); in contra-enquête hebben drie personen die de dag van de val op de ijsbaan werkzaam waren, verklaringen afgelegd. De rechtbank waardeert het bewijs in het onderhavige vonnis. Zij laat hierbij de verklaring van de dochter buiten beschouwing, omdat deze jonger is dan zestien jaar. Op grond van de andere verklaringen acht de rechtbank bewezen dat de vrouw met een schaats in een scheur in de ijsvloer bleef haken en zij dientengevolge viel. De rechtbank acht niet bewezen dat de scheur in de ijsvloer door een dikke laag ijsgruis onzichtbaar was.

Zoals vereist door de art. 150 Rv en 6:173 BW, rustten op de vrouw de stelplicht en bewijslast dat de ijsbaan gebrekkig was. [\[noot:1\]](#) Zij heeft een aantal getuigen doen horen om aan de gegeven bewijsopdracht te voldoen. De getuigenverklaringen komen evenwel niet geheel overeen – zowel in vergelijking tot de andere getuigen als in vergelijking met eerder afgelegde verklaringen van dezelfde getuigen – met name ter zake de zichtbaarheid van de scheur in de ijsvloer. Mijns inziens zou dan ook even goed voorstelbaar zijn geweest dat de rechtbank had geoordeeld dat de vrouw niet was geslaagd in haar bewijsopdracht, zeker in het licht van mogelijke – en in dit geval voor de hand liggende – twijfel over de objectiviteit van de verklaringen in enquête.

In dit (tussen)vonnis is verder uitsluitend de vraag naar de aansprakelijkheid van de stichting aan de orde; (nog) niet de discussie over het

al dan niet geslaagde beroep van de stichting op het gehanteerde exoneratiebeding dat het betreden van de ijsbaan “voor eigen risico” geschiedt. 2.

Krachtens art. 3:6:173 BW kan de bezitter van een gebrekkige roerende zaak die schade tot gevolg heeft aansprakelijk zijn voor deze schade. De voorwaarde voor aansprakelijkheid van de bezitter dat de roerende zaak – de ijsbaan – niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, wordt ook wel het gebrekvereiste genoemd; [\[noot:2\]](#) dit vereiste staat in de uitspraak centraal. Volgens Van Dam zal aan het gebrekvereiste zijn voldaan indien sprake is van een (plotseling optredend) intern probleem, zoals een ontploffing of een kortsluiting, en voorts indien de roerende zaak verkeerd is ontworpen of in een onvoldoende staat van onderhoud verkeert. [\[noot:3\]](#) De Hoge Raad heeft het (voor opstellen vergelijkbare) vereiste in zijn arrest van 6 december 1963 [\[noot:4\]](#) omschreven als de omstandigheid “dat een gebouw (ten aanzien van constructie of inrichting) niet beantwoordt aan de eisen die men daaraan uit een oogpunt van veiligheid kan stellen”. [\[noot:5\]](#)

Bij toetsing aan het gebrekvereiste overweegt de rechtbank ten eerste dat aan de onderhavige ijsbaan minder hoge eisen hoeven te worden gesteld dan aan bijvoorbeeld Thialf, een grote kunstijsbaan in Heerenveen; kennelijk ligt de lat voor een tijdelijke ijsbaan minder hoog dan voor een permanente. Hoewel het op zichzelf in de rede ligt een ijsbaan te vergelijken met een andere ijsbaan, valt niettemin op dat de rechtbank deze gelegenheidsijsbaan, zijnde een roerende zaak, stelt naast Thialf, een meer permanente, grote kunstijsbaan die als een onroerende

zaak kwalificeert. Op het eerste gezicht zouden de hieraan te stellen eisen niet gelijk kunnen zijn; kunnen de beide ijsbanen niet met elkaar worden vergeleken. De rechtbank oordeelt dan ook dat de eisen die aan de beide ijsbanen kunnen of moeten worden gesteld, verschillen: op deze tijdelijke ijsbaan zijn hobbeltjes, ijsgruis en kleine scheurtjes in beginsel acceptabel. De onderhavige ijsbaan zal – 4. in de kwalificatie van art. 6:173 BW – dus minder snel gebrekkig zijn.

Dit is in zeker opzicht opvallend, omdat het gevaar waaraan bezoekers zich blootstellen – in volle vaart schaatsen met het risico te vallen op een hard oppervlak – gelijk is en terzake van de veiligheid van de schaatsers op dit punt op de beheerder van elke ijsbaan een zorgplicht zal rusten. Hoewel professionele schaatsers in Thialf met hogere snelheid zullen schaatsen, doet de locatie van de schaatser in beginsel niet af aan de vergelijkbaarheid van het risico te vallen. Hiertegen pleit evenwel dat het de bezoeker bekend moet (kunnen) zijn dat de kwaliteit van een tijdelijke, gelegenheidsijsbaan niet te vergelijken is of kan zijn met een permanente, professionele ijsbaan. Daarbij zal ongetwijfeld ook het (amateuristische tegenover professionele) gebruik van de beide banen verschillen en zullen de toegangsprijs en de voorwaarden waaronder op de baan geschaatst mag worden waarschijnlijk niet overeenkomen. Krachtens art. 6:173 BW moet immers worden getoetst aan de eisen die men *in de gegeven omstandigheden* aan een zaak mag stellen. [\[noot:6\]](#)

Aan een tijdelijke ijsvloer mag naar het oordeel van de rechtbank niettemin de eis worden gesteld dat er geen scheuren (zichtbaar of onzichtbaar) aanwezig zijn die zo groot zijn dat je daarin met

een schaats kunt blijven haken. Aangezien in deze procedure wordt aangenomen dat de vrouw met haar schaats bleef haken in een scheur in de ijsvloer, voldoet deze ijsvloer hieraan niet. Aan het gebrekvereiste is daarmee voldaan. 5.

Ook dit oordeel is mijns inziens te rechtvaardigen. Weliswaar mag er tussen beide ijsbanen verschil bestaan in kwaliteit, maar dit verschil mag niet leiden tot acceptatie van (een niet te verwaarlozen) verschil in veiligheid van de schaatser. Het primaire doel van een bezoeker van een ijsbaan zal immers zijn het schaatsen op de ijsbaan. Van de stichting als aanbieder van deze activiteit mag worden verwacht dat zij de overeengekomen prestatie levert, en wel met behoud van de veiligheid van de schaatser. [\[noot:7\]](#) Tjong Tjin Tai spreekt in dit verband van een middellijke zorgplicht die rust op de kwalitatief aansprakelijke, die zich immers bij uitstek in de positie bevindt om daadwerkelijk zorg te verlenen voor het object; op hem – in casu de stichting – rust de plicht om anderen te beschermen tegen dit object. [\[noot:8\]](#)

Aangezien de rechtbank oordeelt dat ook aan de andere voorwaarden van art. 6:173 BW is voldaan, is de stichting in beginsel aansprakelijk voor de schade van de vrouw. Een terechte uitspraak, gegeven dat inmiddels was komen vast te staan dat de ijsvloer een scheur bevatte die zo groot was dat een schaats hierin kon blijven haken.

In de uitspraak valt op dat de primaire en subsidiaire grondslagen – 7. hoewel waarschijnlijk in potentie kansrijk – vanwege onvoldoende onderbouwing door de vrouw niet tot een echte discussie hebben geleid; die stellingen zijn door de rechtbank zonder inhoudelijk oordeel gepasseerd.

Primair deed de vrouw een nauwelijks gemotiveerd beroep op art. 6:74 BW. Zij had echter kunnen betogen dat zij als bezoeker van de ijsbaan op grond van – bijvoorbeeld – reclame-uitingen, gewekte verwachtingen en de inhoud van de gesloten overeenkomst – het voor geld verkregen toegangsbewijs tot de ijsbaan – mocht verwachten dat de ijsbaan een veilige ondergrond zou bieden om op te schaatsen. Dit betreft immers de primaire prestatie die de stichting krachtens overeenkomst moest leveren. Een zo grote scheur dat een schaats hierin kan blijven haken – welk risico zich heeft verwezenlijkt – in combinatie met mogelijke andere omstandigheden zou mijns inziens kunnen leiden tot het oordeel dat de stichting toerekenbaar tekort is geschoten. In deze beoordeling moet overigens wel worden meegenomen de kennelijk door de stichting gehanteerde exoneratie dat het betreden van de ijsbaan “voor eigen risico” geschiedde en de eigen verantwoordelijkheid die op grond van daarvan mogelijk op de vrouw was komen te rusten.

Subsidiar deed de vrouw een beroep op art. 6:162 BW, van welke grondslag het voor de hand had gelegen die niet voor, maar na het beroep op de art. 6:173 en 6:174 aan te dragen. De vrouw onderbouwde de onrechtmatigheid uitsluitend door te wijzen op bijzondere eisen in de publiekrechtelijke vergunning. De stichting betwistte echter gemotiveerd dat de vergunning dergelijke eisen bevatte, zodat de rechtbank de stelling van de vrouw passeerde. Het zou daarnaast evenwel ook mogelijk zijn geweest te stellen dat de stichting in strijd had gehandeld met een op haar rustende zorgvuldigheidsnorm, door bijvoorbeeld onvoldoende te dweilen of anderszins niet adequate maatregelen te nemen om de veiligheid – zoveel als mogelijk is in deze situatie en voor

zover dit van de stichting kon worden verwacht – te waarborgen. Hartkamp betoogt bijvoorbeeld (in spiegelbeeld) dat, indien de gebrekkigheid van de opstal ex art. 6:174 BW wordt beoordeeld aan de hand van hetgeen aan onderhoud en maatregelen van de bezitter van de opstal kan worden verwacht, de kwalitatieve aansprakelijkheid niet verder reikt dan die uit onrechtmatige daad. [\[noot:9\]](#) De kennelijk ontstane scheur zal inderdaad het gevolg zijn van (onvoldoende) onderhoud. Van Dam kent voorts de toezichthouder – zoals mijns inziens ook de stichting als beheerder van de ijsbaan – een aansprakelijkheidsrisico op grond van art. 6:162 BW toe, bijvoorbeeld voor die gevallen waarin de risicoaansprakelijkheden om wat voor reden dan ook niet toepasselijk zijn of waarin de persoon van de toezichthouder en de persoon van de kwalitatief aansprakelijke verschillenden zijn. [\[noot:10\]](#)

Ten slotte zou interessant zijn geweest de vraag of een beroep van de stichting op eigen schuld van de vrouw tot verlaging van de schadevergoedingsplicht van de stichting had kunnen leiden. Lezing van het vonnis suggereert dat de stichting geen beroep heeft gedaan op art. 8:6:101 BW.

De vriendin van de vrouw verklaarde dat er ijsgruis op het ijs lag, dat er niet was gedweild en dat zij het niet zag zitten om te gaan schaatsen. De vrouw verklaarde – gelijkloidend – dat haar vriendin het ijs erg slecht vond en tegen de vrouw uitsprak dat het geen goed idee was om te gaan schaatsen. De vrouw vond echter dat ze “het toch maar moesten proberen”. Daarbij genomen de door de stichting gehanteerde exoneratie dat het betreden van de ijsbaan “voor eigen risico” geschiedt, zou ik mij kunnen

voorstellen dat de rechtbank een (geringe) mate van eigen schuld zou hebben aangenomen.

B.M. Paijmans, docent/onderzoeker aan de Universiteit Utrecht, advocaat te Rotterdam

» Voetnoten

[1]

Zie ook Asser-Hartkamp 4-III 2006, p. 191; C.C. van Dam, *Aansprakelijkheidsrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000, p. 370.

[2]

Van Dam a.w., p. 369; E. Bauw, *Onrechtmatige daad: aansprakelijkheid voor zaken*, *Monografieën BW*, Deventer: Kluwer 2008, p. 14.

[3]

Van Dam a.w., p. 369.

[4]

HR 6 december 1963, NJ 1965, 9.

[5]

Asser-Hartkamp a.w., p. 202.

[6]

Zie hiervoor ook Bauw a.w., p. 14-15.

[7]

Zie over het aspect “veiligheid” als eis die aan een zaak mag worden gesteld ook Bauw a.w., p. 14-15.

[8]

T.F.E. Tjong Tjin Tai, *Zorgplichten en Zorgethiek* (diss.), Deventer: Kluwer 2006, P. 158.

[9]

Asser-Hartkamp a.w., p. 203; Voorbeelden die Hartkamp noemt, zijn HR 20 oktober 2000, NJ 2000, 700 en HR 24 december 1999, NJ 2000, 172.

[10]

Van Dam a.w., p. 344-345.